

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

SCENÁR NA HODINU DEJEPISU PRE ŽIAKOV 5. ROČNÍKA ZÁKLADNEJ ŠKOLY.

UČITEĽ : Joanna Dyczewska

Téma vyučovacej hodiny: Boleslav Chrabrý - prvý poľský kráľ.

CIELE VZDELÁVANIA - VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY: (ZÁKLADNÉ UČIVO)

- 1) Historická chronológia.
2. historická analýza a interpretácia
3. Vytvoriť historický príbeh.

OBSAH VZDELÁVANIA - ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY: (ZÁKLADNÉ UČEBNÉ OSNOVY)

Žiak:

- predstaví genézu štátu prvých Piastovcov, zaradí ju do času a priestoru
- charakterizuje vývoj monarchie Boleslava Chrabrého;
- opíše poľskú spoločnosť prvých Piastovcov

JAZYKOVÉ CIELE ŽIAKA:

- dozvedieť sa, kto bol svätý Adalbert
- Boleslav Chrabrý, spoznať jeho osobnosť, dozvedieť sa, koľko trvala jeho vláda.
- spoznať okolnosti Hnezdnianskeho zjazdu a jeho význam
- vyznačiť na mape krajiny, ktoré obsadil Boleslav Chrabrý

čomu budem venovať pozornosť:

- opísať vládu Boleslava Chrabrého.
- vysvetliť príčiny a dôsledky Hnezdnianskeho zjazdu.
- opísať, kedy a kde sa konala korunovácia prvého poľského kráľa.

METÓDY, TECHNIKY A FORMY PRÁCE

- riadený rozhovor, práca s učebnicou, práca s mapou, práca s pramenným textom úryvky z historickej kroniky Galla Anonyma Thietmara, práca s ilustráciou, pracovné listy pre žiakov, náčrtník, multimediálna prezentácia, kreslený film, schéma
- diagnostickej ruže týkajúca sa danej problematiky:
- „Aké činy Boleslava Chrabrého ovplyvnili posilnenie postavenia Poľska v Európe?“.
- Formy práce: individuálna, skupinová.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ SA MAJÚ OSVOJIŤ NA HODINE

Financované EÚ. Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- informačná gramotnosť
- digitálne kompetencie
- matematické kompetencie
- osobnostné, sociálne kompetencie a kompetencie učiť sa;
- kompetencie v oblasti kultúrneho povedomia a vyjadrovania;

prispôsobenie sa žiakom so špeciálnymi vzdelávacími potrebami (ŠVVP)

- Otázky zamerané na žiakov s poruchami učenia by mali byť presné.
- Učiteľ by sa mal uistiť, že žiaci správne pochopili pokyny a východiskový text, a to kladením doplňujúcich otázok.
- Žiakov s poruchami učenia je dobré posadiť blízko učiteľa, zvýši sa tým koncentrácia ich pozornosti, zníži sa vyrušovanie, okrem toho sa zvýši priama kontrola učiteľa.

ORGANIZAČNÁ FÁZA:

1. Organizačné činnosti: privítanie, kontrola prezenčnej listiny.
2. Téma vyučovacej hodiny.
3. Oboznámenie žiakov s cieľmi hodiny

PRÍPRAVNÁ FÁZA:

Pripomenutie postavy Mieška I. - prvého historického panovníka Poľska. Zobrazenie fragmentu rodokmeňa prvých Piastovcov na tabuli.

Krátky úvodný rozhovor:

Učiteľ:

1. Čo vieme o prvých panovníkoch Poľska?
2. Počul už niekto o Boleslavovi Chrabrom? (ukáže bankovku s podobizňou kráľa).

FÁZA REALIZÁCIE:

1. Učiteľ oboznámi žiakov s témou hodiny a rozoberie okolnosti prevzatia moci Boleslavom Chrabrým (synom Mieška a Doubravky).

Rozoberie situáciu Poľska po smrti Mieška I. a prevzatie moci jeho synom Boleslavom. Upozorňuje žiakov aj na význam priezviska nového panovníka - „Chrabrý“. (označuje odvážneho, statočného muža, plného iniciatívy Boleslav Chrabrý zorganizoval v roku 997 christianizačnú misiu)

2 Pracujte s úryvkom z učebnice - Dejiny 5 Učebnica. Základná škola. WSIP, Krzysztof Kowalewski, Igor Kąkolewski, Anita Plumińska Mieloch.

Téma: Vláda Boleslava Chrabrého.

Učiteľ rozdelí triedu na štyri skupiny – žiaci si vylosujú čísla. Na tabuľu napíše kľúčové slovo: Pod neho na kartičky umiestni štyri otázky týkajúce sa vlády nástupcu Mieška I., ktoré majú jednotlivé tímy vypracovať: „Aké činy Boleslava Chrabrého ovplyvnili posilnenie postavenia Poľska v Európe?“ Každý tím dostane na kartičke jednu otázku.

Skupina I: Misia biskupa Adalberta.

Úloha pre skupinu I:

Vašou úlohou bude získať informácie týkajúce sa misijnej výpravy biskupa Adalberta do Pruska, ktorú zorganizoval s pomocou Boleslava Chrabrého. Prečítajte si text v učebnici. Na hárok papiera napíšte pojmy súvisiace s témou a potom ich predstavte spolužiakom.

II. skupina: Hnezdnianský kongres - stretnutie s cisárom Ottom.

Úloha pre skupinu II

Vašou úlohou je zistiť viac informácií o Hnezdnianskom kongrese, počas ktorého sa Boleslav Chrabrý stretol s cisárom Ottom III. Prečítajte si text v učebnici. Na hárok papiera napíšte pojmy súvisiace s vašou témou a potom ich predstavte spolužiakom.

Skupina III: Vojsko so susedmi.

Úloha pre skupinu III

Vašou úlohou bude zistiť informácie týkajúce sa vojen, ktoré viedol Boleslav Chrabrý proti susedom Poľska. Prečítajte si text z učebnice. Na hárok papiera napíšte pojmy súvisiace s vašou témou a potom ich predstavte spolužiakom.

Skupina IV: Kráľovská korunovácia.

Úloha pre skupinu IV

Vašou úlohou bude získať informácie súvisiace s korunováciou Boleslava Chrabrého za poľského kráľa. Prečítajte si úryvok z učebnice. Na hárok papiera napíšte pojmy súvisiace s témou a potom ich prezentujte spolužiakom.

3. Po uplynutí určeného času tímy doplnia svoje kartičky a napíšu slogany súvisiace so zadanou témou. Vybraní žiaci odpovedajú na otázky týkajúce sa témy vypracovanej ich tímom.

Skupina I: Otázky učiteľa:

-Aký bol cieľ výpravy biskupa Adalberta do Pruska?

-Aký vplyv mohlo mať vlastníctvo relikvií svätca na obraz poľského štátu?

Učiteľ zhrnie výpovede žiakov;

-Implementácia animácie „Dvere svätého Adalberta“.

<https://www.youtube.com/watch?v=cs9X2RiKb2E>

-Interaktívne cvičenie stanovujúce sled udalostí v živote svätého Adalberta.

Odkaz na cvičenie: <https://wordwall.net/play/13183/285/631>

Učiteľ rozdá všetkým žiakom zápisník a žiaci ho spoločne vyplnia-.

Doplňte vety.

Biskup Adalbert pochádzal z Vydal sa na misiu, aby pokrstil....., Cestou sa zastavil v Poľsku a stretol sa s jeho vládcom -..... Misia sa skončila..... Telo mučeníka bolo vykúpené

II. skupina: Otázky pre učiteľa:

-Prečo prišiel cisár Otto III. v roku 1000 do Gniezna?

-Aké výhody získal Boleslav Chrabrý počas Hnezdnianskeho kongresu?“.

Odkaz na prezentáciu, keď študenti hovoria:

<https://twojahistoria.pl/2020/03/06/zjazd-gnieznienski-czyli-spotkanie-ksiecia-i-cesarza>.

Učiteľ oboznámi žiakov aj s úryvkom z kroník Thietmara a Galla Anonima-.

Príloha 3.

Thietmar:

Ked' [Otto III.] cez krajinu Milčanov dorazil k sídlam Dziadošanov, Boleslav mu vyšiel v ústrety [...]. Ťažko uveriť a povedať, s akou veľkoleposťou vtedy Boleslav prijal cisára [...]. Ked' Otto z diaľky uvidel vytúžené mesto, priblížil sa k nemu bosý s modlitbou na perách. Miestny biskup Unger ho prijal s veľkou úctou [...] a cisár sa rozplakal a prosil svätého mučeníka, aby sa zaňho prihovril, aby mohol prijať Kristovu milosť. Potom hneď vytvoril arcibiskupstvo, čo bolo, ako predpokladám, zákonité [...]. Toto arcibiskupstvo zveril Radzimovi, bratovi spomínaného mučeníka, a podriadil mu, s výnimkou biskupa Ungera z Poznane, týchto biskupov: Reiberna z Kołobrzegu, Pompon z Krakova a Jána z Vroclavu [...]. Po vyriešení všetkých týchto záležitostí dostal cisár od kniežaťa Boleslava veľkolepé dary a medzi nimi, čo ho najviac potešilo, tristo obrnených vojakov.

Gall Anonim:

[...] cisár Otto Červený prišiel k hrobu svätého Adalberta na modlitbu a zmierenie a zároveň sa stretol so slávnym Boleslavom [...]. Boleslav ho prijal [...] čestne a veľkolepo [...] najprv hordy rozličných rytierov, potom hodnostári boli rozostavení ako

chóry na rozľahlej pláni a jednotlivé hordy stojace oddelene sa odlišovali rôznymi farbami svojho odevu. [Zlato [...]] bolo v jeho [Boleslavovej] dobe také bežné ako [dnes] striebro, zatiaľ čo striebro bolo lacné ako slama. Keď si všimol jeho slávu, moc a bohatstvo, [...] zvolal s obdivom: "Pri korune mojej ríše! To, čo vidím, je väčšie, než hlásali správy!" A [...] dodal: „Nie je spravodlivé nazývať takého a takého veľkého muža [...] kniežaťom [...], ale [je vhodné] slávne ho povýšiť na kráľovský trón a korunovať ho korunou.“ A keď si sňal z hlavy cisársky diadém, položil ho Boleslavovi na hlavu. [...] a daroval mu ako dar klinec z Pánovho kríža spolu s kopijou svätého Maurícia, za čo mu Boleslav ponúkol ruku svätého Adalberta. A tak sa v ten deň spojili v láske, že ho cisár vymenoval za brata a spolupracovníka ríše [...]. Okrem toho naňho a jeho nástupcov preniesol všetku moc, ktorú z hľadiska [udeľovania] cirkevných hodností malo cisárstvo v poľskom kráľovstve [...].

Skupina III: Otázky učiteľa:

-Aké krajiny boli pripojené k štátu Boleslava Chrabrého?

-Aký bol výsledok výpravy Boleslava Chrabrého do Čiech v roku 1003?

Učiteľ pri práci so žiakmi používa interaktívne mapy:

<https://zpe.gov.pl/a/mapa-interaktywna/DxtJOGjbF>

<http://wladzpolske.pl/index.php?etap=10&i=889>

<https://mapyonline.gwo.pl/files/28530.pdf>

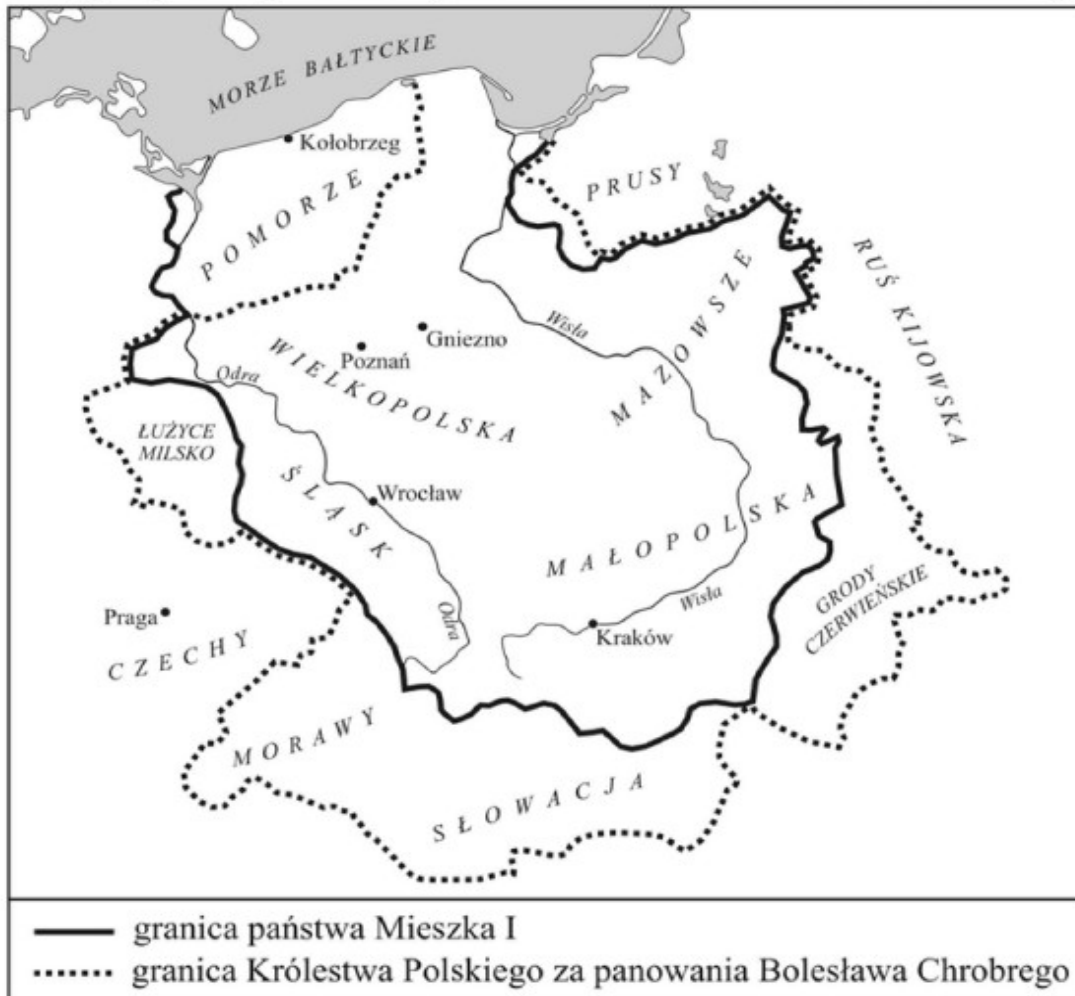
Učiteľ rozdá žiakom pracovný list s mapou - "Dobývanie odvážnych".

-príloha č. 4

Žiaci vyznačia na mape územia dobyté Boleslavom Chrabrým.

Územný rozsah Poľska za Mieska I. a Boleslava Chrabrého

Zasięg terytorialny Polski za panowania Mieszka I i Bolesława Chrobrego

Učiteľ položí žiakom otázku: Ktoré súčasné krajiny tvorili štát Boleslava Chrabrého?

Doplňte nasledujúci text. Priradte ku každej vete správny doplnok z uvedených.

Na mape sú znázornené územné zmeny poľského štátu na konci

Poľsku vtedy vládla dynastia.....

Boleslav Chrabrý rozšíril územie svojho štátu o.....

.....

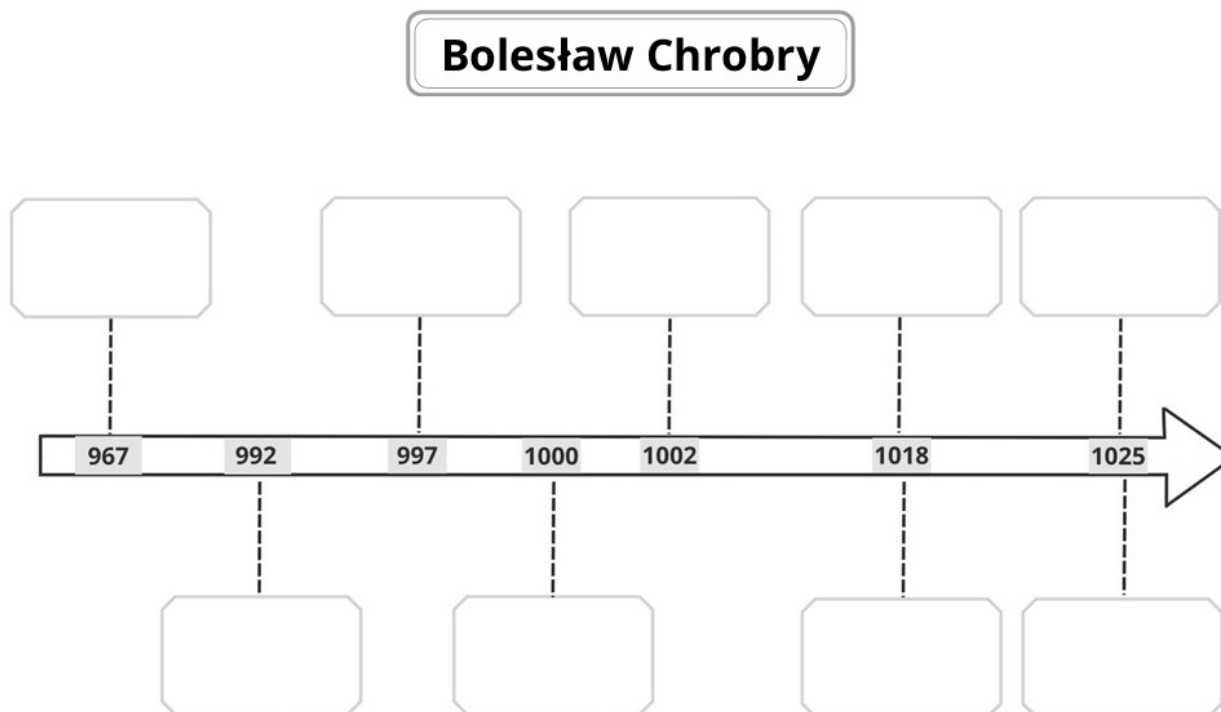
Skupina IV: Otázky učiteľa:

-Za akých okolností sa uskutočnila korunovácia Boleslava Chrabrého za poľského kráľa?

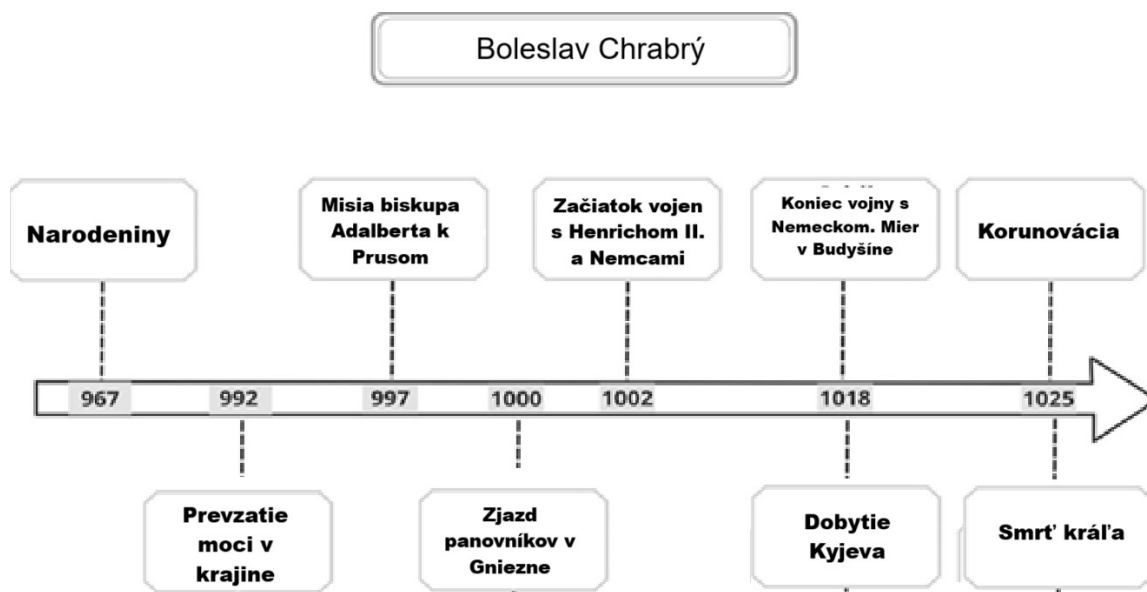
-Aké výhody priniesla kráľovská korunovácia poľskému panovníkovi?

ZÁVEREČNÁ FÁZA:

1. Žiaci dostanú od učiteľa časovú os a vyznačia na nej dátumy a príslušné udalosti.

Učiteľ skontroluje správnosť zadania:

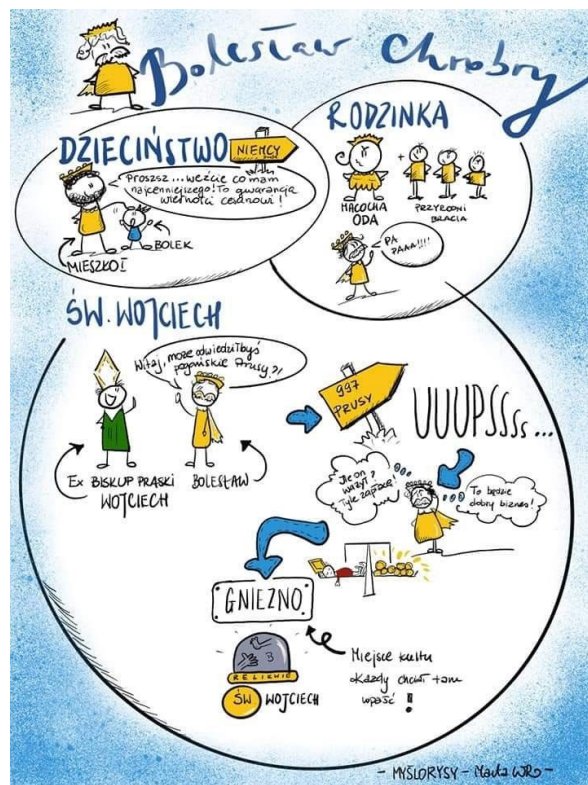

2. Učiteľ informuje žiakov o možnosti robiť ďalšie dobrovoľné úlohy doma. Žiaci si po skončení hodiny budú môcť vziať pracovný list - prílohu - na vypracovanie doma.

Na konci hodiny žiaci dostanú od učiteľa komiks o Boleslavovi Chrabrom a oboznámia sa so skicárom.

Dobrovoľná úloha pre žiakov, ktorú si môžu vziať domov.

ÚLOHA - PRACOVNÝ LIST – dobrovoľná úloha pre žiakov na vyplnenie doma.

Uvedte udalosti v chronologickom poradí tak, že do políčok napíšete čísla od 1 do 5.

Začnite udalosťou, ktorá sa stala najskôr.

	stretnutie Boleslava Chrabrého s cisárom Ottom III. v Gniezne
	Výprava biskupa Adalberta do Pruska
	korunovácia Boleslava Chrabrého za poľského kráľa
	Boleslav Chrabrý vtrhne do Čiech
	Czerwieńskie Grody sa stali súčasťou Poľska

HODNOTENIE

Učiteľ sa spýta žiakov: Uvedte tri informácie, ktoré by ste vložili do kufru s nápisom "Boleslav Chrabrý".

Doplňujúce otázky učiteľa:

-Bol Chrabrý dobrý kráľ?

-Ako hodnotíte kráľa Chrabrého? -triedna diskusia. Hlasovanie: žiaci hlasujú "palec hore", "palec dole" a argumentujú svoj postoj.

BIBLIOGRAFIA:

-Príručka História 5. Základná škola. WSIP, Krzysztof Kowalewski, Igor Kąkolewski, Anita Plumińska Mieloch.

-Animácia „Dvere svätého Adalberta”:<https://www.youtube.com/watch?v=cs9X2RiKb2E>

-<https://twojahistoria.pl/2020/03/06/zjazd-gnieznienski-czyli-spotkanie-ksiecia-i-cesarza>

-interaktywne mapy:

<https://zpe.gov.pl/a/mapa-interaktywna/DxtJOGjbF>

<http://wladzypolske.pl/index.php?etap=10&i=889>

<https://mapyonline.gwo.pl/files/28530.pdf>

-predstavenie-Poľsko za vlády Boleslava Chrabrého

NÁZOR METODIKA:

Scenár lekcie, ktorý som recenzovala, si zaslúži vysoké hodnotenie z niekoľkých dôvodov. Scenár má jasne definovaný cieľ a tému, ktorá je v súlade so základnými učebnými osnovami.

Obsahuje rôzne formy a didaktické metódy, ako napríklad: skupinovú prácu, prácu s východiskovým textom, využitie multimédií, ktoré môžu zvýšiť angažovanosť žiakov a uľahčiť získavanie vedomostí.

Uvedenie rôznych historických prameňov obohacuje vyučovaciu hodinu a pomáha žiakom lepšie pochopiť preberanú tému. Žiaci samostatne vyhľadávajú informácie v textoch a delia sa o svoje poznatky s ostatnými.

Scenár zahŕňa fázu debriefingu (hodnotenia), ktorá umožňuje učiteľovi posúdiť, do akej miery si žiaci osvojili učebnú látku. Žiaci, ktorí si to želajú, môžu svoje vedomosti zhrnúť a rozšíriť vyplnením ďalšieho pracovného listu doma.

Záverom možno konštatovať, že scenár hodiny dejepisu je dobre premyslený, pútavý a pestrý, čo prispeje k efektívnemu učeniu a rozvoju záujmu žiakov o históriu.

Krzysztofa Brodecka

SCHVÁLENIE RIADITEĽA ŠKOLY

Scenár získal pozitívne hodnotenie - schvaľujem ho na realizáciu.